

European Securities and
Markets Authority

FSMA_2021_11-01

Richtsnoeren

met betrekking tot bepaalde aspecten van de MiFID II-eisen voor de
compliancefunctie

Inhoudsopgave

I. Toepassingsgebied	3
Wettelijke verwijzingen, afkortingen en definities	4
II. Doel.....	7
III. Nalevings- en rapportageverplichtingen	8
IV. Richtsnoeren met betrekking tot bepaalde aspecten van de MiFID II-eisen voor de compliancefunctie.....	9
1. Verantwoordelijkheden van de compliancefunctie.....	9
2. Richtsnoeren voor de organisatorische eisen van de compliancefunctie.....	16
3. Toetsing van de compliancefunctie door bevoegde autoriteiten	24
VI. Correlatietabel voor de richtsnoeren uit 2012 en de richtsnoeren uit 2020	26

I. Toepassingsgebied

Wie?

1. Deze richtsnoeren gelden voor bevoegde autoriteiten en voor de volgende financiëlemarktdeelnemers:
 - (i) beleggingsondernemingen, wanneer zij beleggingsdiensten of beleggingsactiviteiten verrichten, of zij cliënten gestructureerde deposito's verkopen of dienaangaande adviseren;
 - (ii) kredietinstellingen, wanneer zij beleggingsdiensten of beleggingsactiviteiten verrichten, of zij cliënten gestructureerde deposito's verkopen of dienaangaande adviseren;
 - (iii) beheerders van instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's), wanneer zij de diensten verrichten die worden genoemd in artikel 6, lid 3, van de icbe-richtlijn, overeenkomstig artikel 6, lid 4, van die richtlijn; en
 - (iv) beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen (abi-beheerders), wanneer zij de diensten verrichten die worden genoemd in artikel 6, lid 4, van de BAB-richtlijn, overeenkomstig artikel 6, lid 6, van die richtlijn.

Wat?

2. Deze richtsnoeren hebben betrekking op artikel 16, lid 2, van MIFID II en artikel 22 van gedelegeerde verordening MiFID II.

Wanneer?

3. Deze richtsnoeren worden van toepassing vanaf twee maanden na de datum van bekendmaking van de richtsnoeren op de website van ESMA in alle officiële talen van de EU.
4. De richtsnoeren met betrekking tot bepaalde aspecten van de MiFID-eisen voor de compliancefunctie¹ die onder MIFID I zijn uitgebracht, komen op diezelfde datum te vervallen.

¹ ESMA/2012/388.

Wettelijke verwijzingen, afkortingen en definities

Wettelijke verwijzingen

<i>BAB-richtlijn</i>	Richtlijn 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2003/41/EG en 2009/65/EG en van de Verordeningen (EG) nr. 1060/2009 en (EU) nr. 1095/2010 ²
<i>RKV</i>	Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG ³
<i>VKV</i>	Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 ⁴
<i>ESMA-verordening</i>	Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten), tot wijziging van Besluit 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/77/EG van de Commissie ⁵
<i>MiFID I</i>	Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de Richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad ⁶
<i>MiFID II</i>	Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor

² PB L 174 van 1.7.2011, blz. 1.

³ PB L 176 van 27.6.2013, blz. 338-436.

⁴ PB L 176 van 27.6.2013, blz. 1.

⁵ PB L 331 van 15.12.2010, blz. 84.

⁶ PB L 145 van 30.4.2004, blz. 1.

financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU⁷

Gedelegeerde verordening MiFID II Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2017/565 van de Commissie van 25 april 2016 houdende aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn⁸

Gedelegeerde richtlijn MiFID II Gedelegeerde Richtlijn (EU) 2017/593 van de Commissie van 7 april 2016 tot aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot het vrijwaren van financiële instrumenten en geldmiddelen die aan cliënten toebehoren, productgovernanceverplichtingen en de regels die van toepassing zijn op het betalen of het ontvangen van provisies, commissies en geldelijke of niet-geldelijke tegemoetkomingen⁹

Icbe-richtlijn Richtlijn 2009/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's)¹⁰

Afkortingen

ESMA Europese Autoriteit voor effecten en markten

⁷ PB L 173 van 12.6.2014, blz. 349.

⁸ PB L 87 van 31.3.2017, blz. 1.

⁹ PB L 87 van 31.3.2017, blz. 500.

¹⁰ PB L 302 van 17.11.2009, blz. 32.

Definities

ondernemingen

Beleggingsondernemingen (als gedefinieerd in artikel 4, lid 1, punt 1, van MiFID II), wanneer zij beleggingsdiensten of beleggingsactiviteiten verrichten of producten verkopen of advies verstrekken aan cliënten in verband met gestructureerde deposito's; kredietinstellingen (als gedefinieerd in artikel 4, lid 1, punt 1, VKV), wanneer zij beleggingsdiensten of beleggingsactiviteiten verrichten of producten verkopen of advies verstrekken aan cliënten in verband met gestructureerde deposito's; icbe-beheermaatschappijen (als gedefinieerd in artikel 2, lid 1, onder b), van de icbe-richtlijn), wanneer zij de diensten verrichten die worden genoemd in artikel 6, lid 3, van de icbe-richtlijn, overeenkomstig artikel 6, lid 4, van die richtlijn; en abi-beheerders (als gedefinieerd in artikel 4, lid 1, onder b), van de BAB-richtlijn) die externe abi-beheerders zijn, wanneer zij de diensten verrichten die worden genoemd in artikel 6, lid 4, van de BAB-richtlijn, overeenkomstig artikel 6, lid 6, van die richtlijn.

II. Doel

5. Deze richtsnoeren zijn gebaseerd op artikel 16, lid 1, van de ESMA-verordening. Zij hebben als doel consistente, efficiënte en effectieve toezichtspraktijken tot stand te brengen en de gemeenschappelijke, uniforme en consistente toepassing van bepaalde aspecten van de MiFID II-compliancefunctie met betrekking tot de in punt 2 bedoelde eisen te waarborgen.
6. ESMA verwacht ook dat deze richtsnoeren zullen leiden tot grotere convergentie in de interpretatie van en de benaderingen van het toezicht op de MiFID II-eisen voor de compliancefunctie, doordat ze focussen op een aantal belangrijke aspecten en zo de waarde van bestaande normen verhogen. ESMA verwacht dat deze richtsnoeren zullen leiden tot een overeenkomstige versterking van de bescherming van beleggers, doordat ze eraan bijdragen dat ondernemingen voldoen aan uniforme regelgevingsnormen.

III. Nalevings- en rapportageverplichtingen

Status van de richtsnoeren

7. Volgens artikel 16, lid 3, van de ESMA-verordening moeten de bevoegde autoriteiten zich tot het uiterste inspannen om aan deze richtsnoeren te voldoen.
8. Bevoegde autoriteiten waarvoor deze richtsnoeren gelden, dienen deze na te leven door ze op te nemen in hun nationale wettelijke en/of toezichtskaders, ook wanneer bepaalde richtsnoeren in de eerste plaats gericht zijn op ondernemingen. In dit geval zouden de bevoegde autoriteiten er door middel van hun toezicht voor moeten zorgen dat financiëlemarktdeelnemers de richtsnoeren naleven.

Rapportageverplichtingen

9. Binnen twee maanden na de datum van bekendmaking van de richtsnoeren op de website van ESMA in alle officiële talen van de EU moeten de bevoegde autoriteiten waarvoor deze richtsnoeren gelden, ESMA ervan in kennis stellen of zij i) voldoen, ii) niet voldoen, maar voornemens zijn te voldoen, of iii) niet voldoen en niet voornemens zijn te voldoen aan de richtsnoeren.
10. In geval van niet-naleving moeten de bevoegde autoriteiten ESMA ook binnen twee maanden na de datum van bekendmaking van de richtsnoeren op de ESMA-website in alle officiële talen van de EU in kennis stellen van de redenen waarom zij niet aan de richtsnoeren voldoen.
11. Een model voor de kennisgevingen is beschikbaar op de ESMA-website. Als het model is ingevuld, wordt het aan ESMA toegezonden.
12. Ondernemingen zijn niet verplicht te melden of zij aan deze richtsnoeren voldoen.

IV. Richtsnoeren met betrekking tot bepaalde aspecten van de MiFID II-eisen voor de compliancefunctie

13. De directie moet er, in het kader van haar verantwoordelijkheid om te waarborgen dat de onderneming voldoet aan haar verplichtingen uit hoofde van MiFID II, voor zorgen dat de compliancefunctie voldoet aan de eisen van artikel 22 van gedelegeerde verordening MiFID II.

1. Verantwoordelijkheden van de compliancefunctie

Richtsnoer voor de beoordeling van het compliancerisico

(artikel 22, lid 1, en lid 2, tweede alinea, van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richtsnoer 1

14. Overeenkomstig artikel 22, lid 2, van gedelegeerde verordening MiFID II verricht de compliancefunctie een risicobeoordeling om te waarborgen dat de compliancerisico's uitgebreid worden gemonitord. De compliancefunctie stelt op basis van deze beoordeling van het compliancerisico een risicogebaseerd monitoringprogramma op om de prioriteiten en de focus van de monitoring-, advies- en bijstandsactiviteiten te bepalen.
15. De uitkomsten van de beoordeling van het compliancerisico worden gebruikt om het werkprogramma van de compliancefunctie vast te stellen en om de middelen van de functie efficiënt toe te wijzen. De beoordeling van het compliancerisico wordt regelmatig getoetst en waar nodig aangepast om te waarborgen dat de doelen, de focus en de reikwijdte van de monitoring- en adviesactiviteiten ten aanzien van compliance nog altijd passend zijn.
16. Op grond van artikel 22, lid 1, tweede alinea, van gedelegeerde verordening MiFID II moet de compliancefunctie bij het vaststellen van het niveau van het compliancerisico van de onderneming rekening houden met alle aspecten van de beleggingsdiensten en -activiteiten en relevante nevendiensten van de beleggingsonderneming. Hiertoe zouden de soorten financiële instrumenten die worden verhandeld en gedistribueerd, de categorieën cliënten van de onderneming, de distributiekkanalen en, waar relevant, de interne organisatie van de groep moeten behoren.
17. Bij de beoordeling van het compliancerisico dient er gekeken te worden naar de toepasselijke verplichtingen uit hoofde van MiFID II, nationale uitvoeringsbepalingen en het beleid, de systemen en de controles die binnen de onderneming zijn geïmplementeerd op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten. Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met de uitkomsten van monitoringactiviteiten en relevante resultaten van interne of externe controles.
18. De vastgestelde risico's dienen regelmatig, en waar nodig ook op ad-hocbasis, getoetst te worden om te waarborgen dat rekening wordt gehouden met eventuele nieuwe risico's (bijvoorbeeld risico's die ontstaan door nieuwe activiteiten of andere relevante

veranderingen in de structuur van de onderneming of in het toepasselijke regelgevingskader).

Richtsnoer voor de monitoringverplichtingen van de compliancefunctie

(artikel 22, lid 2, onder a), en tweede alinea, van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richtsnoer 2

19. Het doel van het risicogebaseerde monitoringprogramma zou moeten zijn te beoordelen of de onderneming haar activiteiten verricht in overeenstemming met haar verplichtingen uit hoofde van MiFID II, en of haar interne beleid en procedures, organisatie en controlemaatregelen nog altijd effectief en passend zijn om te waarborgen dat het compliancerisico uitgebreid wordt gemonitord.
20. Wanneer een onderneming onderdeel is van een groep, berust de verantwoordelijkheid voor de compliancefunctie bij elke onderneming in die groep. Een onderneming dient er daarom voor te zorgen dat haar compliancefunctie verantwoordelijk blijft voor het monitoren van haar eigen compliancerisico. Dit geldt ook wanneer een onderneming compliancetaken uitbesteedt aan een andere onderneming binnen de groep. De compliancefunctie binnen elke onderneming dient echter rekening te houden met de groep waarvan de onderneming deel uitmaakt - bijvoorbeeld door nauw samen te werken met collega's van audit, juridische zaken en compliance in andere onderdelen van de groep.
21. De risicogebaseerde aanpak van compliance dient de basis te vormen voor het bepalen van de passende instrumenten en methoden die de compliancefunctie gebruikt, en van de omvang van het monitoringprogramma en de frequentie van de monitoringactiviteiten van de compliancefunctie (die periodiek, ad hoc en/of continu kunnen zijn). De compliancefunctie dient ook te waarborgen dat haar monitoringactiviteiten niet alleen op basis van documenten worden uitgevoerd, maar dat zij ook verifieert hoe beleid en procedures in de praktijk ten uitvoer worden gebracht, bijvoorbeeld door middel van inspecties op locatie bij de operationele bedrijfsonderdelen. De compliancefunctie dient ook te beoordelen wat de reikwijdte moet zijn van de te verrichten toetsingen.
22. Voorbeelden van geschikte monitoringinstrumenten en -methoden die de compliancefunctie kan gebruiken, zijn (zonder daartoe te zijn beperkt):
 1. het gebruik van geaggregeerde risicometingen (zoals risico-indicatoren);
 2. het gebruik van (aanvullende) rapporten die de aandacht van het management waarborgen, waarin wezenlijke verschillen tussen werkelijke gebeurtenissen en de verwachtingen (een exceptionsrapport) of situaties die om een oplossing vragen (een problemenlogboek) worden gedocumenteerd;
 3. gericht handelstoezicht, observatie van procedures, documentencontroles, gesprekken met relevante medewerkers en/of, waar nodig en naar goeddunken van de compliancefunctie, met een relevante steekproef van cliënten van de onderneming;

23. Veranderingen in het risicoprofiel van de onderneming zouden hun weerslag in het monitoringprogramma moeten krijgen; hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om belangrijke gebeurtenissen als bedrijfsovernames, wijzigingen in de IT-systemen of een reorganisatie. Het monitoringprogramma dient ook de implementatie en de effectiviteit te omvatten van eventuele corrigerende maatregelen die de onderneming neemt als reactie op inbreuken van MiFID II, daarmee verband houdende gedelegeerde of uitvoeringshandelingen en/of nationale uitvoeringsbepalingen daarvan.
24. De compliancefunctie dient bij haar monitoringactiviteiten ook rekening te houden met:
 - (a) de verplichting van het bedrijfsonderdeel om te voldoen aan regelgevingsvereisten;
 - (b) controles door de eerste lijn bij de bedrijfsonderdelen van de onderneming (namelijk controles door de operationele bedrijfsonderdelen, in tegenstelling tot controles door de tweede lijn, die worden verricht door de compliancefunctie); en
 - (c) toetsingen door de risicobeheerfunctie, de internecontrolefunctie of andere controlefuncties op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten.
25. Toetsingen door controlefuncties dienen te worden afgestemd met de monitoringactiviteiten van de compliancefunctie, met inachtneming van de onafhankelijkheid en het mandaat van de verschillende functies.
26. De compliancefunctie dient een rol bij het monitoren van de werking van het klachtenproces te hebben en zou klachten als een bron van relevante informatie in de context van haar algemene monitoringtaken moeten beschouwen. Dit vereist niet dat de compliancefunctie een rol speelt bij het bepalen van de uitkomst van de behandeling van klachten. Ondernemingen dienen de compliancefunctie in dit kader toegang te verlenen tot alle klachten die de onderneming van cliënten ontvangt.

Richtsnoer voor de rapportageverplichtingen van de compliancefunctie

(artikel 16, lid 2, van MiFID II, artikel 21, lid 1, onder e), lid 2, onder c), en lid 3, onder b), artikel 25, leden 2 en 3, en artikel 26, leden 3 en 7, van gedelegeerde verordening MiFID II, artikel 9, leden 6 en 7, en artikel 10, leden 6 en 8, van gedelegeerde richtlijn MiFID II)

Richtsnoer 3

27. De verplichte compliancerapporten overeenkomstig artikel 22, lid 2, onder c), en lid 3, onder c), en artikel 25, leden 2 en 3, van gedelegeerde verordening MiFID II zijn geschikte instrumenten om de noodzakelijke aandacht van het management te waarborgen. De verplichte compliancerapporten dienen alle bedrijfsonderdelen te beslaan die betrokken zijn bij de beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten van de onderneming. Wanneer een rapport niet al deze activiteiten en diensten van de onderneming beslaat, dienen de redenen hiervoor duidelijk te worden aangegeven.
28. De verplichte compliancerapporten dienen, waar relevant, onder meer informatie over het volgende te bevatten:
 - (a) Algemene informatie:

- informatie over de toereikendheid en effectiviteit van het beleid en de procedures van de onderneming die zijn ontworpen om te waarborgen dat de onderneming en haar personeel voldoen aan de verplichtingen uit hoofde van MiFID II;
 - relevante veranderingen en ontwikkelingen in de toepasselijke vereisten gedurende de verslagperiode;
 - een samenvatting van de structuur van de compliancefunctie, met vermelding van alle personeelsleden, hun kwalificaties en de rapportagelijnen, alsmede in volgende rapporten eventuele wijzigingen daarin;
- (b) Wijze van monitoring en toetsing
- hoe de compliancefunctie de ontwikkeling en toetsing van de verplichtingen uit hoofde van MiFID II monitort en hoe mogelijke risico's dat de onderneming of haar personeelsleden niet aan deze verplichtingen voldoen, in een vroeg stadium worden geïdentificeerd;
 - een samenvatting van inspecties op locatie of toetsingen op basis van documenten die door de compliancefunctie zijn verricht;
 - een samenvatting van de geplande monitoringactiviteiten voor de volgende toetsing;
- (c) Bevindingen
- een samenvatting van belangrijke bevindingen van de toetsing van het beleid en de procedures, met inbegrip van de risico's die zijn vastgesteld binnen het kader van de monitoringactiviteiten van de compliancefunctie;
 - inbreuken en tekortkomingen in de organisatie en het complianceproces van de onderneming;
 - het aantal klachten dat in de verslagperiode is ontvangen, tenzij dit al via andere bronnen is gerapporteerd. Wanneer als gevolg van de toetsing van klachten van cliënten specifieke compliance- of risicoproblemen worden vastgesteld in verband met het beleid of de procedures van de onderneming voor beleggingsdiensten en -activiteiten, worden deze aspecten specifiek gerapporteerd;
- (d) Genomen maatregelen
- een samenvatting van acties die zijn ondernomen als antwoord op een significant risico dat de onderneming of haar personeelsleden niet voldoen aan de verplichtingen uit hoofde van MiFID II;
 - genomen en te nemen maatregelen om te waarborgen dat wordt voldaan aan gewijzigde toepasselijke vereisten;
 - reacties op ontvangen klachten en uitkeringen die zijn gedaan op basis van de klacht, tenzij deze al via andere bronnen zijn gerapporteerd. Acties met betrekking tot specifieke compliance- of risicoproblemen in verband met het beleid of de procedures van de onderneming voor het verrichten van beleggingsdiensten en -activiteiten, die zijn genomen naar aanleiding van de toetsing van klachten van cliënten;
- (e) Overige
- andere belangrijke complianceproblemen die zich hebben voorgedaan sinds het laatste rapport;
 - een overzicht van wezenlijke correspondentie met bevoegde autoriteiten;
 - informatie over niet-naleving door de directie van belangrijke aanbevelingen of beoordelingen van de compliancefunctie;

- informatie over afwijkingen van het beginsel dat de andere bedrijfsonderdelen geen instructies mogen geven of op andere wijze compliancepersoneel en hun activiteiten mogen beïnvloeden; en
 - wanneer een onderneming gebruik maakt van de mogelijkheid om geen compliance officer te hoeven benoemen die binnen de onderneming als enige verantwoordelijkheid de compliancefunctie heeft, beoordeling of de regelingen om belangenconflicten tot een minimum te beperken, nog altijd passend zijn.
29. In het hoofdstuk van het rapport over de productgovernanceregelingen van de onderneming dient de compliancefunctie, waar relevant voor de situatie van de onderneming (bijvoorbeeld rekening houdend met haar rol als ontwikkelaar of distributeur van producten), daarnaast ten minste het volgende te behandelen:
- (a) de rol van de compliancefunctie in de uitwerking, monitoring en toetsing van het productgovernancebeleid en de productgovernanceprocedures van de onderneming;
 - (b) alle onderwerpen die zijn vereist overeenkomstig artikel 22, lid 2, van gedelegeerde verordening MiFID II betreffende de monitoring van de productgovernance van de onderneming door de compliancefunctie (bijvoorbeeld de bevindingen van de compliancefunctie betreffende het productgovernancebeleid of de productgovernanceprocedures, inbreuken en tekortkomingen, genomen of nog te nemen maatregelen om laatstgenoemde te verhelpen).
 - (c) stelselmatig informatie over de financiële instrumenten die worden ontwikkeld of gedistribueerd door de onderneming (voor zover van toepassing), met inbegrip van informatie over de distributiestrategie overeenkomstig artikel 9, lid 6, en artikel 10, lid 8, van gedelegeerde richtlijn MiFID II, en wel ten minste:
 - het aantal en de aard van de producten die worden ontwikkeld of gedistribueerd (voor zover van toepassing), evenals de respectievelijke doelgroepen en andere informatie afkomstig uit het desbetreffende productgoedkeuringsproces die nodig is om het compliancerisico van het product te beoordelen, in het bijzonder rekening houdend met het productgovernancebeleid van de onderneming (bijvoorbeeld de complexiteit van het product, productgerelateerde belangenconflicten, specifieke relevante gegevens uit de scenarioanalyse, de kosten-batenverhouding), waarbij speciale aandacht wordt besteed aan nieuwe soorten producten die in de verslagperiode zijn ontwikkeld of gedistribueerd en producten waarvan de kenmerken gedurende die periode sterk zijn gewijzigd;
 - (in het geval van ontwikkelaars) als onderdeel van de informatie over de desbetreffende distributiestrategie: de desbetreffende distributeurs, met speciale aandacht voor nieuwe distributeurs;
 - of de producten buiten hun (positieve) doelgroep worden verspreid en in hoeverre dat gebeurt;teneinde te beoordelen of de productgovernanceregelingen van de onderneming werken zoals bedoeld. Daartoe kan de compliancefunctie kritisch kijken naar alle werkzaamheden, verslagen of methoden van de functie of de medewerkers van de onderneming die werken aan productgovernanceregelingen. Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel kan, bijvoorbeeld bij het rapporteren over de productgovernanceregelingen van de onderneming, de informatie voor eenvoudigere, meer gangbare producten minder diepgaand zijn, terwijl complexe/risicovolle

producten of producten die andere relevante kenmerken hebben (die bijvoorbeeld illiquide of innovatief zijn) gedetailleerder dienen te worden beschreven.

30. Rekening houdend met het evenredigheidsbeginsel zouden ondernemingen bij voorkeur moeten kiezen voor een organisatie waarin de compliancefunctie en de klachtenbeheerfunctie van elkaar zijn gescheiden. Wanneer de compliancefunctie van de onderneming ook fungeert als klachtenbeheerfunctie, dient in het compliancerapport aandacht te worden besteed aan eventuele problemen die voortvloeien uit de implementatie van de regelingen die de onderneming tot stand heeft gebracht om belangenconflicten tussen de twee functies te beoordelen, tot een minimum te beperken en te beheren; hierbij dienen met name ook gevallen gerapporteerd te worden waarin is vastgesteld dat de onderneming niet heeft voldaan aan haar verplichtingen inzake de behandeling van klachten.
31. De compliancefunctie dient te onderzoeken of aanvullende rapportagelijnen naar een eventuele compliancefunctie van de groep noodzakelijk zijn.
32. Bevoegde autoriteiten kunnen het toezicht op de rapportageverplichtingen van de compliancefunctie op verschillende manieren aanpakken. Zo verlangen, bijvoorbeeld, sommige bevoegde autoriteiten dat ondernemingen hen regelmatig of op ad-hocbasis verslagen van de compliancefunctie verstrekken, terwijl andere ook eisen dat de directie een geannoteerde versie van het rapport verstrekt met toelichtingen op de bevindingen van de compliancefunctie. Deze werkwijzen verschaffen bevoegde autoriteiten uit de eerste hand inzicht in de complianceactiviteiten van een onderneming en in eventuele inbreuken op de toepasselijke bepalingen.

Richtsnoer voor de advies- en bijstandsverplichtingen van de compliancefunctie

(artikel 22, lid 2, onder b), en artikel 27, lid 3, van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richtsnoer 4

33. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat de compliancefunctie haar verantwoordelijkheden op het gebied van advisering en bijstand vervult, met inbegrip van het verlenen van ondersteuning voor training van medewerkers en management; dagelijkse bijstand aan medewerkers en management en deelname aan de totstandbrenging van beleid en procedures binnen de onderneming (bijvoorbeeld het beloningsbeleid van de onderneming of het productgovernancebeleid en de productgovernanceprocedures van de onderneming).
34. Ondernemingen zouden een 'compliancecultuur' binnen de gehele onderneming moeten bevorderen en versterken, die door de directie wordt ondersteund. Het doel van de compliancecultuur is niet alleen om een algemeen klimaat waarin compliancekwesties worden behandeld, tot stand te brengen, maar ook om medewerkers te betrekken bij het verbeteren van de bescherming van beleggers, en om bij te dragen aan de stabiliteit van het financiële stelsel.

35. De onderneming dient ervoor te zorgen dat haar personeel naar behoren wordt opgeleid¹¹ De compliancefunctie dient de bedrijfsonderdelen die zich bezighouden met beleggingsdiensten en -activiteiten (alle medewerkers die direct of indirect betrokken zijn bij het verrichten van beleggingsdiensten en -activiteiten) te ondersteunen bij het organiseren van relevante trainingen. Training en andere ondersteuning richt zich in het bijzonder, maar niet uitsluitend, op:
- (a) het interne beleid en de interne procedures van de onderneming en haar organisatiestructuur op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten; en
 - (b) MiFID II, de bijbehorende gedelegeerde handelingen en uitvoeringsbesluiten, nationale uitvoeringswetgeving, de toepasselijke normen, richtsnoeren en andere leidraden van ESMA en bevoegde autoriteiten, andere toezichts- en regelgevingseisen die relevant kunnen zijn en eventuele wijzigingen daarop.
36. Training dient op regelmatige basis te worden georganiseerd, en waar nodig dienen trainingen naar aanleiding van een specifieke vraag te worden gegeven. Training zou zoals passend is moeten worden gegeven, bijvoorbeeld aan al het personeel van de onderneming, aan specifieke bedrijfsonderdelen of aan specifieke personen.
37. Training dient continu te worden doorontwikkeld, zodat deze rekening houdt met alle relevante veranderingen (bijvoorbeeld nieuwe wetgeving, normen of richtsnoeren die worden uitgebracht door ESMA en bevoegde autoriteiten, en veranderingen in het bedrijfsmodel van de onderneming).
38. De compliancefunctie dient, in samenwerking met het managementteam dat de uitvoerende eindverantwoordelijkheid heeft, te monitoren of het personeel op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten voldoende bekend is met het beleid en de procedures van de onderneming, en of het deze correct toepast.
39. Compliancepersoneel zou medewerkers van de operationele afdelingen ook moeten bijstaan in hun dagelijkse activiteiten en beschikbaar moeten zijn om vragen te beantwoorden die tijdens hun dagelijkse werk bij hen opkomen.
40. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat de compliancefunctie wordt betrokken bij de ontwikkeling van het relevante beleid en de relevante procedures binnen de onderneming op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten (bijvoorbeeld het beloningsbeleid van de onderneming of het productgovernancebeleid en de productgovernanceprocedures van de onderneming). In deze context dient de compliancefunctie in staat te worden gesteld aan bedrijfsonderdelen compliance-expertise en -advies te verstrekken met betrekking tot alle strategische besluiten of nieuwe bedrijfsmodellen, of ten aanzien van het starten van een nieuwe reclamestrategie voor beleggingsdiensten en -activiteiten. Als het advies van de compliancefunctie niet wordt opgevolgd, dient de compliancefunctie dit vast te stellen en dit in haar compliance-rapporten op te nemen (eventueel, waar nodig, als ad-hocrapporten).

¹¹ Zie de richtsnoeren voor de beoordeling van kennis en bekwaamheid, ESMA71-1154262120-153 NL (rev)

41. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat de compliancefunctie wordt betrokken bij alle belangrijke wijzigingen in de organisatie van de onderneming op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten. Hiertoe behoort ook het besluitvormingsproces voor de goedkeuring van nieuwe bedrijfsonderdelen of nieuwe financiële producten, evenals het vaststellen van het beloningsbeleid voor personeel. In deze context zou de compliancefunctie het recht moeten krijgen om deel te nemen aan het productgoedkeuringsproces van ontwikkelaars en distributeurs, waar van toepassing. De directie dient bedrijfsonderdelen daarom te vragen om waar relevant tijdig de compliancefunctie te raadplegen over hun activiteiten.
42. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat de compliancefunctie wordt betrokken bij alle wezenlijke, niet-routinematige correspondentie met bevoegde autoriteiten op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten.

2. Richtsnoeren voor de organisatorische eisen van de compliancefunctie

Richtsnoer voor de effectiviteit van de compliancefunctie

(artikel 21, lid 1, onder d), en artikel 22, lid 3, onder a), van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richtsnoer 5

43. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat passende personele en andere middelen worden toegewezen aan de compliancefunctie en dienen daarbij rekening te houden met de schaal en de aard van de beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten die de onderneming verricht.
44. Het aantal medewerkers dat nodig is om de taken van de compliancefunctie te vervullen, hangt in hoge mate af van de aard van de beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten en andere diensten die de onderneming verricht. Wanneer de activiteiten van een bedrijfs onderdeel van de onderneming aanzienlijk worden uitgebreid, zou de onderneming ervoor moeten zorgen dat de compliancefunctie dienovereenkomstig wordt uitgebreid, voor zover nodig gezien de veranderingen in het compliancerisico van de onderneming. De directie dient regelmatig, en ten minste eenmaal per jaar, te monitoren of het aantal personeelsleden en hun expertise nog voldoende is om de taken van de compliancefunctie uit te voeren.
45. Naast personele middelen dienen ook voldoende IT-middelen aan de compliancefunctie te worden toegewezen.
46. Wanneer de onderneming budgetten vaststelt voor specifieke functies of bedrijfs onderdelen, zou aan de compliancefunctie een budget toegewezen moeten worden in overeenstemming met het niveau van het compliancerisico waaraan de onderneming is blootgesteld. Voordat het budget wordt vastgesteld, dient de compliance officer hierover te worden geraadpleegd. Alle besluiten over significante verlagingen van het budget dienen schriftelijk te worden vastgelegd met gedetailleerde toelichtingen.

47. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat compliancemedewerkers te allen tijde toegang hebben tot de informatie die relevant is voor hun taken, dat wil zeggen tot alle relevante databases en vastgelegde gegevens (zoals opnames van telefoongesprekken en elektronische communicatie als bedoeld in artikel 76 van gedelegeerde verordening MiFID II). Teneinde permanent een overzicht te hebben van de delen van de onderneming waar gevoelige of relevante informatie zou kunnen ontstaan, dient de compliance officer toegang te hebben tot alle relevante informatiesystemen binnen de onderneming, en tot alle interne of externe controleverslagen of andere rapportages aan de directie of de toezichthoudende functie, indien aanwezig. Waar relevant dient de compliance officer ook de mogelijkheid te hebben vergaderingen van de directie of de toezichthoudende functie bij te wonen. Wanneer dit recht niet wordt verleend (hetgeen een uitzondering zou moeten blijven), dient dit schriftelijk te worden vastgelegd en toegelicht. De compliance officer dient een grondige kennis van de organisatie, de bedrijfscultuur en de besluitvormingsprocessen van de onderneming te hebben, zodat zij kan bepalen welke vergaderingen belangrijk zijn om bij te wonen.
48. Het is met name belangrijk dat de onderneming de noodzakelijke regelingen treft voor een effectieve uitwisseling van informatie tussen de compliancefunctie en andere controlefuncties (bijvoorbeeld interne controle en risicobeheer), alsmede interne of externe auditors.

Richtsnoer voor de vakbekwaamheid, kennis, deskundigheid en autoriteit van de compliancefunctie

(artikel 21, lid 1, onder d), en artikel 22, lid 3, onder a) en b), van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richtsnoer 6

49. De compliancemedewerkers van de onderneming beschikken over de noodzakelijke vakbekwaamheid, kennis en deskundigheid om hun verplichtingen uit hoofde van artikel 21, lid 1, onder d), van gedelegeerde verordening MiFID II te vervullen. Bovendien beschikt de compliancefunctie over de nodige autoriteit uit hoofde van artikel 22, lid 3, onder a), van gedelegeerde verordening MiFID II. Ondernemingen dienen met name rekening te houden met deze eisen wanneer zij de compliance officer benoemen. Gezien de functie en de taken die de compliance officer krijgt, dient hij/zij blijk te geven van hoge professionele ethische normen en persoonlijke integriteit.
50. Om te waarborgen dat de compliancefunctie over de voor haar taken vereiste autoriteit beschikt, zou de directie haar bij de uitoefening van deze taken moeten steunen. Autoriteit vereist voldoende deskundigheid en relevante persoonlijke vaardigheden (zoals bijvoorbeeld beoordelingsvermogen) en kan worden versterkt door een expliciete erkenning van de specifieke autoriteit van de compliancefunctie in het compliancebeleid van de onderneming.
51. Binnen de compliancefunctie zou ten minste kennis aanwezig moeten zijn van MiFID II en alle daaraan verbonden gedelegeerde en uitvoeringshandelingen, de nationale uitvoeringswet- en regelgeving, en alle toepasselijke normen, richtsnoeren en andere

leidraden van ESMA en bevoegde autoriteiten, voor zover deze relevant zijn voor de vervulling van de compliancetaken. Compliancemedewerkers dienen regelmatig training te krijgen om hun kennis op peil te houden. De aangewezen compliance officer dient over een hoger deskundigheidsniveau te beschikken.

52. De compliance officer dient over voldoende brede kennis en ervaring en een voldoende hoog deskundigheidsniveau te beschikken om verantwoordelijkheid voor de compliancefunctie als geheel te kunnen dragen en de effectiviteit hiervan te kunnen waarborgen. Op nationaal niveau kunnen in de betrokken lidstaat diverse opties worden voorzien om het nodige kennis- en/of ervaringsniveau aan te tonen. Zo geven sommige bevoegde autoriteiten een vergunning of goedkeuring aan de voorgedragen compliance officer nadat zij diens kwalificaties hebben beoordeeld. Deze beoordeling kan een analyse omvatten van het curriculum vitae van de compliance officer, evenals een gesprek met de voorgedragen persoon en/of een examen. Een dergelijk proces kan bijdragen tot een sterkere positie van de compliancefunctie binnen de onderneming en tegenover derden. In andere regelgevingsbenaderingen ligt de verantwoordelijkheid voor het beoordelen van de geschiktheid van de compliance officer volledig bij de directie van de onderneming. De directie beoordeelt dan de kwalificaties van de beoogde compliance officer voordat deze wordt benoemd. Of de onderneming voldoet aan de eisen van artikel 21, lid 1, onder d), en artikel 22, lid 3, onder a) en b), wordt vervolgens beoordeeld in het kader van de algemene toetsing van de naleving door de onderneming van de relevante MiFID II-eisen.
53. De compliance officer dient aan te tonen dat hij/zij beschikt over voldoende beroepservaring, omdat hij/zij in staat moet zijn om de compliancerisico's en de belangenconflicten te beoordelen die inherent zijn aan de zakelijke activiteiten van de onderneming. De vereiste beroepservaring kan onder meer zijn opgedaan in operationele functies, in andere controlefuncties of in regelgevingsfuncties. In sommige rechtsgebieden wordt de beroepservaring alleen in aanmerking genomen als deze is verworven gedurende een bepaalde minimumperiode en op voorwaarde dat deze niet gedateerd is.
54. De compliance officer dient over specifieke kennis van de verschillende activiteiten die de onderneming verricht te beschikken. De relevante vereiste deskundigheid kan per onderneming verschillen, aangezien de aard van de belangrijkste compliancerisico's van ondernemingen onderling ook kan verschillen. Een nieuw aangestelde compliance officer heeft daarom mogelijk extra gespecialiseerde kennis nodig die is toegesneden op het specifieke bedrijfsmodel van de onderneming, ook als de betrokken persoon eerder compliance officer is geweest bij een andere onderneming.

Richtsnoer voor het permanente karakter van de compliancefunctie

(artikel 22, lid 2, eerste alinea, van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richtsnoer 7

55. Volgens artikel 22, lid 2, eerste alinea, van gedelegeerde verordening MiFID II moeten ondernemingen ervoor zorgen dat de compliancefunctie haar taken en verantwoordelijkheden op permanente basis verricht. Ondernemingen dienen derhalve adequate regelingen in te voeren om ervoor te zorgen dat de verantwoordelijkheden van de compliancefunctie worden nagekomen wanneer de compliance officer afwezig is, alsmede adequate regelingen om ervoor te zorgen dat de compliancefunctie op doorlopende basis wordt vervuld. Deze regelingen dienen schriftelijk vastgelegd te worden.
56. De onderneming zou er, bijvoorbeeld via interne procedures en vervangingsregelingen, voor moeten zorgen dat tijdens de afwezigheid van de compliance officer de compliancefunctie naar behoren wordt vervuld.
57. De verantwoordelijkheden en bekwaamheden, alsmede de autoriteit van de compliancefunctie, dienen vastgelegd te worden in een 'compliancebeleid' of in een ander algemeen beleid of in interne regels, waarbij rekening wordt gehouden met de reikwijdte en de aard van de beleggingsdiensten en -activiteiten van de onderneming. Hiertoe zou informatie moeten behoren over het monitoringprogramma en de rapportageverplichtingen van de compliancefunctie, evenals informatie over de risicogebaseerde aanpak van monitoringactiviteiten van de compliancefunctie. Relevante wijzigingen van de van toepassing zijnde eisen dienen onmiddellijk in dit beleid/deze regels verwerkt te worden.
58. De compliancefunctie dient haar activiteiten op permanente basis en niet uitsluitend in specifieke omstandigheden te verrichten. Dit houdt onder meer regelmatige monitoring op basis van een monitoringschema in. De monitoringactiviteiten dienen alle belangrijke aspecten te omvatten van de beleggingsdiensten en -activiteiten die de onderneming verricht, rekening houdend met het compliancerisico dat is verbonden aan de bedrijfsonderdelen. De compliancefunctie dient in staat te zijn snel te reageren op onverwachte gebeurtenissen en de focus van haar activiteiten zo nodig in korte tijd te veranderen.

Richtlijn voor de onafhankelijkheid van de compliancefunctie

(artikel 22, lid 3, onder b), d) en e), van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richtsnoer 8

59. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat de compliancefunctie een zodanige positie binnen hun organisatiestructuur heeft dat de compliance officer en andere compliancemedewerkers bij de uitvoering van hun taken onafhankelijk kunnen opereren.
60. Hoewel de directie verantwoordelijk is voor de totstandbrenging van een passende complianceorganisatie en voor het monitoren van de effectiviteit van de organisatie die is opgezet, dient de compliancefunctie haar taken onafhankelijk van de directie en van andere onderdelen van de onderneming te verrichten. De onderneming zou vooral zo georganiseerd moeten zijn dat andere bedrijfsonderdelen geen instructies kunnen geven aan compliancemedewerkers of hen of hun activiteiten anderszins kunnen beïnvloeden, en er dient met name een passende escalatieprocedure van de compliancefunctie naar de directie tot stand gebracht te worden.
61. Wanneer de directie afwijkt van belangrijke aanbevelingen of beoordelingen van de compliancefunctie, dient de compliance officer dit vast te leggen en dient hij/zij dit in de compliancerapporten op te nemen.

Richtsnoer voor de evenredigheid met betrekking tot de effectiviteit van de compliancefunctie

(artikel 22, lid 4, van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richtsnoer 9

62. Ondernemingen dienen te beslissen welke maatregelen, waaronder organisatorische maatregelen en de omvang van beschikbare middelen, het geschiktst zijn om de effectiviteit van de compliancefunctie in de specifieke situatie van de betrokken onderneming te waarborgen.
63. Bij de beslissing of de eisen van artikel 22, lid 3, onder d) en e), van gedelegeerde verordening MiFID II evenredig zijn en of hun compliancefunctie nog altijd effectief is, dienen ondernemingen ten minste rekening te houden met de volgende criteria:
 - a) de soorten beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten en andere zakelijke activiteiten van de onderneming (ook die geen verband houden met beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten);
 - b) de interactie tussen de beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten en andere zakelijke activiteiten van de onderneming;
 - c) de reikwijdte en de omvang van de verrichte beleggingsdiensten en -activiteiten en de nevendiensten (absoluut en in vergelijking met andere zakelijke activiteiten), het balanstotaal en de inkomsten van de onderneming uit commissies en vergoedingen en andere inkomsten in het kader van het verrichten van beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten;
 - d) de soorten financiële instrumenten die aan cliënten worden aangeboden;

- e) de soorten cliënten waarop de onderneming zich richt (professioneel, niet-professioneel, in aanmerking komende tegenpartijen);
 - f) het personeelsbestand;
 - g) of de onderneming onderdeel is van een groep in de zin van artikel 2, punt 11, RKV;
 - h) via een commercieel netwerk geleverde diensten, bijvoorbeeld verbonden agenten of bijkantoren;
 - i) door de onderneming verrichte grensoverschrijdende activiteiten; en
 - j) organisatie en geavanceerdheid van de IT-systemen.
64. Deze criteria zijn mogelijk ook nuttig voor bevoegde autoriteiten om te bepalen welke soorten ondernemingen mogen profiteren van de evenredigheidsvrijstelling uit hoofde van artikel 22, lid 4, van gedelegeerde verordening MiFID II.
65. Een onderneming kan bijvoorbeeld onder de evenredigheidsvrijstelling vallen als de uitvoering van de compliance taken geen fulltime functie vergt als gevolg van de aard, schaal en complexiteit van de activiteiten van de onderneming, en de aard en het gamma van de aangeboden beleggingsdiensten en-activiteiten en nevendiensten.
66. Hoewel er altijd een compliancefunctie moet worden benoemd, kan het voor sommige ondernemingen, afhankelijk van de omstandigheden (bijvoorbeeld kleine ondernemingen met beperkte en niet-complexe activiteiten en/of beperkte volumes) onevenredig zijn een aparte compliance officer te benoemen die geen andere functie vervult. Wanneer een onderneming gebruik maakt van de vrijstelling (hetgeen per afzonderlijk geval beoordeeld en onderbouwd dient te worden), worden belangenconflicten tussen de taken die de desbetreffende personen verrichten, zoveel mogelijk beperkt.
67. Een onderneming die uit hoofde van het evenredigheidsbeginsel niet aan alle eisen van artikel 22, lid 3, van gedelegeerde verordening MiFID II hoeft te voldoen, mag de juridische en de compliancefunctie combineren. Een onderneming met complexere activiteiten of een grotere omvang dient een dergelijke combinatie echter te vermijden als deze de effectiviteit van de compliancefunctie zou kunnen ondermijnen.
68. Wanneer een onderneming gebruik maakt van de evenredigheidsvrijstelling, dient zij vast te leggen op welke gronden zij dit doet, zodat de bevoegde autoriteit dit kan beoordelen.

Richt snoeren voor de combinatie van de compliancefunctie met andere interne controlefuncties

(artikel 22, lid 3, onder d), van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richt snoer 10

69. Een onderneming zou bij voorkeur moeten kiezen voor een organisatie waarin de controlefuncties naar behoren van elkaar zijn gescheiden. De combinatie van de compliancefunctie met andere controlefuncties kan aanvaardbaar zijn als dat niet ten

coste gaat van de effectiviteit en de onafhankelijkheid van de compliancefunctie. Een dergelijke combinatie dient altijd te worden vastgelegd, met inbegrip van de redenen hiervoor, zodat bevoegde autoriteiten kunnen beoordelen of de combinatie van functies in de gegeven omstandigheden passend is. Wanneer echter binnen de beleggingsonderneming een interne controlefunctie is ingesteld en in stand wordt gehouden overeenkomstig artikel 24 van gedelegeerde verordening MiFID II, mag deze functie, overeenkomstig artikel 24, niet worden gecombineerd met andere controlefuncties, zoals de compliancefunctie.

70. Compliancemedewerkers zouden in het algemeen niet betrokken mogen zijn bij de activiteiten die zij monitoren. Een combinatie van de compliancefunctie met andere controleafdelingen op hetzelfde niveau (zoals witwaspreventie) kan echter aanvaardbaar zijn als hierdoor geen belangenconflicten ontstaan en de effectiviteit van de compliancefunctie hierdoor niet wordt aangetast.
71. Of personeel van andere controlefuncties ook compliancetaken verricht, zou eveneens een relevante overweging moeten zijn bij het bepalen van het aantal personeelsleden dat nodig is voor de compliancefunctie.
72. De compliancefunctie dient haar activiteiten te coördineren met de controleactiviteiten door de tweede lijn, die worden verricht door andere controleafdelingen die belast zijn met andere controlefuncties, ongeacht de vraag of de compliancefunctie wordt gecombineerd met andere controlefuncties.
73. Wanneer de compliance officer niet wordt aangesteld als het staflid als bedoeld in artikel 7 van gedelegeerde richtlijn MiFID II, dienen zowel dit staflid als de compliance officer onafhankelijk te opereren en zou de compliance officer geen toezicht op het betreffende staflid mogen houden en hem/haar ook geen instructies mogen geven.
74. Wanneer de compliancefunctie wordt gecombineerd met andere controlefuncties als omschreven in punt 69 of wanneer de compliancefunctie ook verantwoordelijk is voor andere taken (bijvoorbeeld bestrijding van witwassen), dient de onderneming ervoor te zorgen dat zij te allen tijde voldoende middelen toewijst voor MiFID-compliance.

Richtsnoeren voor uitbesteding van de compliancefunctie

(artikelen 22 en 31 van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richtsnoer 11

75. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat, wanneer de compliancefunctie geheel of gedeeltelijk wordt uitbesteed, nog steeds wordt voldaan aan alle eisen die voor de compliancefunctie gelden.
76. De eisen voor het uitbesteden van kritieke of belangrijke functies in artikel 16, lid 5, van MiFID II en artikel 31 van gedelegeerde verordening MiFID II zijn volledig van toepassing op de uitbesteding van de compliancefunctie.

77. Ondernemingen kunnen alleen taken uitbesteden, geen verantwoordelijkheden: ondernemingen die tot uitbesteding willen overgaan, blijven volledig verantwoordelijk voor de taken die zij uitbesteden. Met andere woorden, zoals uiteengezet in artikel 31, lid 2, onder e), van gedelegeerde verordening MiFID II, de onderneming die het initiatief neemt tot uitbesteding, moet altijd het vermogen behouden om de uitbestede taken te controleren en de aan de uitbesteding verbonden risico's te beheersen.
78. De onderneming dient een due diligence-beoordeling te verrichten voordat zij een dienstverlener kiest, teneinde te waarborgen dat wordt voldaan aan de eisen van de artikelen 22 en 31 van gedelegeerde verordening MiFID II. De onderneming dient te waarborgen dat de dienstverlener beschikt over de noodzakelijke autoriteit, middelen, deskundigheid en toegang tot alle relevante informatie om de uitbestede taken van de compliancefunctie effectief te vervullen. De omvang van de due diligence-beoordeling zou afhankelijk moeten zijn van de aard, de schaal, de complexiteit en het risico van de compliancetaken en -processen die worden uitbesteed.
79. Ondernemingen dienen er ook voor te zorgen dat de compliancefunctie, wanneer deze geheel of gedeeltelijk wordt uitbesteed, een permanent karakter behoudt; dit houdt namelijk in dat de dienstverlener in staat dienen te zijn de functie op continue basis te vervullen en niet alleen in specifieke omstandigheden.
80. Ondernemingen dienen te monitoren of de dienstverlener zijn taken naar behoren uitvoert; hiertoe behoort het monitoren van de kwaliteit en de kwantiteit van de verleende diensten. De directie is verantwoordelijk voor het toezicht op en het monitoren van de uitbestede taken op continue basis en dienen te beschikken over de vereiste middelen en deskundigheid om deze verantwoordelijkheid na te komen. De directie kan een specifieke persoon aanwijzen om namens haar toezicht te houden op de uitbestede functie en deze te monitoren.
81. Uitbesteding van de taken van de compliancefunctie binnen een groep betekent niet dat de directies van de afzonderlijke ondernemingen binnen de groep minder verantwoordelijkheid dragen. Een gecentraliseerde compliancefunctie van een groep kan de compliance officer in sommige gevallen echter betere toegang tot informatie bieden en de functie efficiënter maken, in het bijzonder als de entiteiten in hetzelfde pand zijn gevestigd.
82. Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel dat is uiteengezet in artikel 22, lid 4, van gedelegeerde verordening MiFID II, kan een onderneming, wanneer zij gezien de aard, schaal en complexiteit van haar activiteiten en de aard en het gamma van haar beleggingsdiensten en -activiteiten niet voldoet aan artikel 22, lid 3, onder d), van gedelegeerde verordening MiFID II (omdat haar compliancemedewerkers ook betrokken zijn bij de verrichting van diensten of activiteiten die zij monitoren), van oordeel zijn dat uitbesteding van de compliancefunctie waarschijnlijk een geschikte aanpak is.
83. In alle gevallen zou uitbesteding van de compliancefunctie (i) de kwaliteit en onafhankelijkheid daarvan niet mogen aantasten, (ii) geen overmatige extra operationele risico's met zich mogen meebrengen, (iii) de activiteiten van interne controles niet mogen

schaden en (iv) het vermogen van de onderneming en de relevante bevoegde autoriteit om toezicht te houden op de naleving van de toepasselijke eisen, niet mogen schaden.

84. Gehele of gedeeltelijke uitbesteding van de compliancefunctie aan entiteiten buiten de EU kan eventueel het toezicht op de compliancefunctie bemoeilijken en zou derhalve een scherpere monitoring vereisen.
85. Indien de uitbestedingsregeling met betrekking tot de compliancefunctie wordt beëindigd, dienen ondernemingen de continuïteit van de compliancefunctie te waarborgen door deze ofwel weer onder te brengen bij de onderneming ofwel uit te besteden aan een andere dienstverlener.

3. Toetsing van de compliancefunctie door bevoegde autoriteiten

Richtsnoeren voor de toetsing van de compliancefunctie door bevoegde autoriteiten

(artikel 7 MiFID II en artikel 22 van gedelegeerde verordening MiFID II)

Richtsnoer 12

86. Bevoegde autoriteiten dienen te toetsen hoe ondernemingen van plan zijn aan de van toepassing zijnde eisen voor de compliancefunctie te voldoen en deze ten uitvoer te brengen en in stand te houden. Dit geldt zowel in het kader van de vergunningverlening als tijdens het doorlopende toezicht, volgens een risicogebaseerde aanpak.
87. Artikel 7 van MiFID II bepaalt dat een “bevoegde autoriteit geen vergunning [verleent] (aan een onderneming) voordat zij er zich volledig van heeft vergewist dat de aanvrager voldoet aan alle eisen die uit de overeenkomstig deze richtlijn (MiFID II) vastgestelde bepalingen voortvloeien”. De bevoegde autoriteit dient dus te beoordelen of de compliancefunctie van een onderneming over voldoende middelen beschikt en adequaat is georganiseerd en of adequate rapportagelijnen tot stand zijn gebracht. Zij dient als voorwaarde voor de verlening van een vergunning te stellen dat eventuele noodzakelijke wijzigingen in de compliancefunctie worden aangebracht.
88. Als onderdeel van het doorlopende toezichtsproces dient een bevoegde autoriteit bovendien te beoordelen – volgens een risicogebaseerde aanpak – of de maatregelen die de onderneming met betrekking tot de compliancefunctie ten uitvoer heeft gebracht, voldoende zijn en of de compliancefunctie haar verantwoordelijkheden naar behoren vervult. Het is de verantwoordelijkheid van ondernemingen om te bepalen of wijzigingen in de middelen en organisatie van de compliancefunctie nodig zijn als gevolg van veranderingen in het bedrijfsmodel van de onderneming. Waar en indien nodig dienen bevoegde autoriteiten ook te beoordelen en te monitoren, als onderdeel van hun doorlopende toezicht en volgens een risicogebaseerde aanpak, of dergelijke wijzigingen nodig zijn en of deze zijn doorgevoerd. De bevoegde autoriteit dienen de onderneming een redelijke termijn te geven om de wijzigingen door te voeren. Wijzigingen van ondernemingen hoeven echter niet noodzakelijkerwijs door de bevoegde autoriteiten te worden goedgekeurd.

89. Zoals vermeld in punt 52 hiervoor, geven sommige bevoegde autoriteiten een vergunning of goedkeuring aan de voorgedragen compliance officer nadat zij diens kwalificaties hebben beoordeeld.
90. In andere regelgevingsbenaderingen ligt de verantwoordelijkheid voor het beoordelen van de geschiktheid van de compliance officer volledig bij de directie van de onderneming. Sommige lidstaten eisen dat ondernemingen de bevoegde autoriteiten een kennisgeving sturen van de benoeming en vervanging van de compliance officer. In sommige rechtsgebieden moet deze kennisgeving vergezeld gaan van een gedetailleerde verklaring met de redenen voor de vervanging. Dit kan bevoegde autoriteiten helpen inzicht te krijgen in mogelijke spanningen tussen de compliance officer en de directie, die erop kunnen duiden dat de compliancefunctie niet onafhankelijk genoeg opereert.
91. Sommige lidstaten eisen dat de compliance officer jaarlijks een vragenlijst invult om op die manier informatie te verzamelen over de compliance van de onderneming. De vragenlijst is een evaluatieschema aan de hand waarvan wordt beoordeeld hoe de bedrijfsactiviteiten door de onderneming zouden moeten worden uitgevoerd en gemonitord. Dit evaluatieschema bevat vragen over alle beleggingsdiensten die de onderneming mag verrichten. Sommige vragen hebben ook betrekking op de door onderneming uit te voeren monitoring en controle van de activiteit (bijvoorbeeld hoe de controlefuncties zijn georganiseerd, aan wie deze rapporteren, of sommige functies worden uitbesteed, enz., evenals een aantal open velden waarin de onderneming wordt gevraagd eventuele relevante veranderingen en ontwikkelingen ten opzichte van het voorgaande jaar te beschrijven). De antwoorden kunnen worden gevalideerd door de directie van de onderneming en dan naar de bevoegde autoriteit worden gezonden. Deze vragenlijst kan de vorm hebben van een gestandaardiseerd, machineleesbaar verslag dat de mogelijkheid biedt gegevens te extraheren, kwalitatieve indicatoren op te nemen en met geringe inzet van middelen afwijkingen te signaleren. Bevoegde autoriteiten kunnen de vragenlijst gebruiken om de onderneming te monitoren en op basis hiervan eisen dat de onderneming een actieplan vaststelt om de problemen te verhelpen. Ook kan de bevoegde autoriteit aan de hand hiervan de prioriteiten van haar toezicht bepalen en haar risicogebaseerde aanpak ijken.
92. De hierboven beschreven praktijken zijn mogelijk nuttig voor andere bevoegde autoriteiten.

VI. Correlatietabel voor de richtsnoeren uit 2012 en de richtsnoeren uit 2020

Richtsnoeren 2020	Richtsnoeren 2012
Verantwoordelijkheden van de compliancefunctie	
Beoordeling van het compliancerisico <i>Richtsnoer 1</i>	Beoordeling van het compliancerisico <i>Algemeen richtsnoer 1</i>
Monitoringverplichtingen van de compliancefunctie <i>Richtsnoer 2</i>	Monitoringverplichtingen van de compliancefunctie <i>Algemeen richtsnoer 2</i>
Rapportageverplichtingen van de compliancefunctie <i>Richtsnoer 3</i>	Rapportageverplichtingen van de compliancefunctie <i>Algemeen richtsnoer 3</i>
Advies- en bijstandsverplichtingen van de compliancefunctie <i>Richtsnoer 4</i>	Adviesverplichtingen van de compliancefunctie <i>Algemeen richtsnoer 4</i>
Organisatorische eisen van de compliancefunctie	
Effectiviteit van de compliancefunctie <i>Richtsnoer 5</i>	Effectiviteit van de compliancefunctie <i>Algemeen richtsnoer 5</i>
Vakbekwaamheid, kennis, deskundigheid en autoriteit van de compliancefunctie <i>Richtsnoer 6</i>	
Permanente karakter van de compliancefunctie <i>Richtsnoer 7</i>	Permanente karakter van de compliancefunctie <i>Algemeen richtsnoer 6</i>
Onafhankelijkheid van de compliancefunctie <i>Richtsnoer 8</i>	Onafhankelijkheid van de compliancefunctie <i>Algemeen richtsnoer 7</i>
Evenredigheid met betrekking tot de effectiviteit van de compliancefunctie <i>Richtsnoer 9</i>	Vrijstellingen <i>Algemeen richtsnoer 8</i>

Combinatie van de compliancefunctie met andere internecontrolefuncties <i>Richtsnoer 10</i>	Combinatie van de compliancefunctie met andere internecontrolefuncties <i>Algemeen richtsnoer 9</i>
Uitbesteding van de compliancefunctie <i>Richtsnoer 11</i>	Uitbesteding van de compliancefunctie <i>Algemeen richtsnoer 10</i>
Toetsing van de compliancefunctie door bevoegde autoriteiten	
Toetsing van de compliancefunctie door bevoegde autoriteiten <i>Richtsnoer 12</i>	Toetsing van de compliancefunctie door bevoegde autoriteiten <i>Algemeen richtsnoer 11</i>